CIWB

Tasg 1

Guto Nyth Brân

Dyma ychydig o wybodaeth am Guto Nyth Brân.

Enw iawn	Griffith Morgan
Geni	1700
Marw	1737
Byw	Ar fferm Nyth Brân, Porth, De Cymru
Gwaith	Gweithio ar y fferm

Llenwch y bylchau yn y darn isod. Rhaid i chi ysgrifennu yn yr amser gorffennol (*past tense)*.
Ydych chi'n cofio sut i ysgrifennu yn yr amser gorffennol, e.e.

clywed	clywodd	he / she heard
bwyta	bwytodd	he / she ate
yfed	yfodd	he / she drank
eistedd	eisteddodd	he / she sat
rhedeg	rhedodd	he / she ran
ennill	enillodd	he / she won
dal	daliodd	he / she caught

Bobl bach!

Roedd Guto yn cerdded ac yn rhedeg milltiroedd bob dydd.
Un diwrnod, roedd e'n helpu ei dad ar y fferm. (gweld) e ysgyfarnog.
(rhedeg) e ar ôl yr ysgyfarnog a (dal) e'r anifail.
Roedd e'n gallu dal adar yn hedfan hefyd.
Mae un stori'n dweud, "Roedd mam Guto'n gwneud te yn y tŷ. Rhedodd Guto o'r fferm i Bontypridd – 7 milltir i ffwrdd – ac yn ôl cyn i'r tegell ferwi.
Siân oedd enw ei gariad e. Roedd hi'n hyfforddi Guto ac yn trefnu'r rasys.
Ras gyntaf Guto: cwrs 4 milltir o gwmpas Hirwaun yn erbyn dyn o'r enw Sais.
(ennill) Guto £400.00.
(rhedeg) e fwy o rasys ond roedd e'n ennill bob amser ac roedd llai o bobl eisiau rasio yn erbyn Guto. Felly, (stopio) e rasio.
Yna, roedd rhedwr ardderchog arall o'r enw Prince. Roedd e'n ennill pob ras nawr.
(perswadio) Siân Guto i redeg yn erbyn Prince.
Roedd y ras yn dechrau yng Nghasnewydd ac yn gorffen ym Medwas – 12 milltir.
(ennill) Guto mewn 53 munud ond roedd Siân yn hapus iawn a (rhoi) hi slap ar ei gefn i ddweud, "Da iawn." Bu farw Guto.
Heddiw, mae bedd Guto yn eglwys Sant Gwynno, Llanwynno, ger Aberpennar.

Geirfa	
milltiroedd	miles
ysgyfarnog	hare
cyn i'r tegell ferwi	before the kettle boiled
hyfforddi	to train
bob amser	always
llai (o)	fewer
yn erbyn	against
ei gefn	his back
bu farw	died